

column

Katinka Slump

Leerlingendossier

Wat op papier staat, is waar. Je kunt veel onzin uitkramen, maar als je iets opschrijft lijkt het de werkelijkheid. Bij het schrijven van de columns ben ik mij daarvan bewust. Als ik schrijf over de kinderen die vastlopen op school, is het mijn kant van het verhaal. In een column mag ik stelling nemen en de objectiviteit daaraan ondergeschikt maken. Ik zoom in op slechts één klein stukje van die ingewikkelde puzzel die wij ons onderwijsveld noemen.

Veel leerlingendossiers lezen voor mij als een column. Gedragingen van leerlingen worden uitvoerig beschreven, extra belicht en soms zelfs aangezet. Het dossier geeft een beperkt beeld, aangevuld met meningen en veronderstellingen vanuit de school. Sporadisch tref ik iets aan van een leerling zelf. Een korte verklaring of een excuusbriefje, wat klungelig geschreven maar vaak veelzeggend. Zo'n klein stukje van een leerling helpt om, in soms duimendikke dossiers, inzicht te krijgen in wat de leerling beweegt.

In de dossiers die ik onder ogen krijg ontbreekt ook vaak de visie van ouders. Ouders weten vaak niet eens dat er op school over hun kind een dossier wordt bijgehouden. Zij weten dan ook niet dat zij altijd recht hebben op een kopie van het dossier. Ouders moeten immers door de school volledig worden geïnformeerd en erop toe zien dat er geen onjuiste informatie rond gaat over hun kind. Ouders hebben dan ook het recht om de school te verzoeken om onjuiste informatie in een dossier te verwijderen of te rectificeren.

Voor een leerling is het leerlingendossier als het oormerk van een koe; waar de leerling gaat, gaat het dossier mee. Met behulp van het dossier worden de docenten geïnformeerd over de schoolloopbaan van de leerling en over de noodzaak van extra begeleiding. Als leerlingen keurig binnen het patroon van een school lopen is het dossier, op wat schoolresultaten na, vaak leeg. Voor leerlingen die om welke reden dan ook meer aandacht nodig hebben, is de inhoud van het dossier essentieel.

De bonte koe is zeldzamer en daardoor enigszins een buitenbeentje

Dit geldt ook voor de oormerken van onze koeien. Ons Friese stamboekvee bestaat uit twee groepen: de zwarte en de bonte koeien. De zwarte koeien zijn een vertrouwd beeld in de Hollandse wei. De bonte koe is zeldzamer en daardoor enigszins een buitenbeentje. De bonte koe wordt met uitsterven bedreigd. Omdat er boeren druk bezig zijn om ook deze koeien in de wei te houden, is de informatie over de bonte koe van groot belang. Hun oormerk is daarom extra interessant.

Ook voor onze bonte leerling vervult het leerlingendossier een belangrijke rol. Het is immers van het grootste belang dat de kennis over de begeleiding van onze

bonte leerlingen niet verloren gaat als zij zich binnen school of tussen scholen verplaatsen. Het dossier geeft aan, als het goed is, hoe moet worden gehandeld als de bonte leerling dreigt uit te breken. Die informatie moet zoveel mogelijk worden gedeeld en toegepast. Alleen dan is het mogelijk om deze leerling echt verder te helpen.

Toch is er een belangrijk verschil als het gaat over koeien en leerlingen. Als het met een koe niet goed gaat, zal een verstandige boer als hij zich zorgen maakt altijd zijn boerin raadplegen. De boerin kent de koe door en door. Toen de koe een kalfje was, heeft de boerin haar de fles gegeven en nu helpt ze vaak om de koe te melken. Als de veearts op zijn ronde is, komt hij altijd om koffie bij de boerin. Als de koe dol is in de wei is het dan ook vaak de boerin die weet hoe dat komt. Als ouders lezen wat er geschreven staat in het leerlingendossier van hun kind, roept dat vaak heftige reacties op. Het komt voor dat ouders het kind, dat hen zo na aan het hart ligt, in het dossier niet herkennen. Het lijkt er soms op dat de schrijvers van het leerlingendossier het verhaal van de ouders terzijde hebben geschoven en enkel voortborduren op eigen ervaringen. Het is dan ook tijd voor bezinning. Laten we afspreken dat ik de columns blijf schrijven en de scholen de dossiers. Geen dossier meer op mijn bureau zonder het verhaal van ouders. Dat verhaal hoort ook thuis in het dossier. De deskundigheid ligt immers niet alleen op school, maar ook bij de leerling thuis. Gewoon een kwestie van gezond boerenverstand.

Katinka Slump is advocaat onderwijsrecht, werkzaam bij Rensen Advocaten in Alkmaar en lid van diverse werkgroepen van de Nederlandse Vereniging Onderwijs Recht (NVOR). De komende tijd beschrijft zij voor Balans Magazine diverse voorvallen uit haar praktijk. Katinka Slump is getrouwd met een kinderarts en moeder van vijf kinderen, waarvan de twee jongsten een tweeling.